

Megalakult a szegedi önálló szabóiparosok szövetkezete

(Saját tudósítónktól.) A szegedi szabóiparosok néhány vezető embere a háboru kezdete óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy megalakítja Szegeden az önálló szabóiparosok szövetkezetét, a kisiparosoknak a lehetőség szerint állandó munkát, másrészt pedig ezek áruszükségletét, nagyobb mennyiségben eszközölt bevásárlások folytán, olcsóbb árak mellett biztosítani. Ezen terv most már a megvalósuláshoz közeledik.

Az intéző bizottság ezen létfenntartási kérdések alapos megbeszélése és a szövetkezet megalakulása érdekében e hó 17-re az ipartestület helyiségében értekezletre hívta össze a szabóiparosokat, melyen szép számban megjelentek az urak, nők és magyar szabók, valamint a munkások is.

Schatz Izso előadó részletesen ismertette a szövetkezet célját, mely nemcsak a jelenre, hanem főképen a jövőre nézve alakulna, hogy nagy tömegben tömörülve, ezen iparág érdekét kellőleg megvédeni tudja. — Közölte az érdekeltekkel, hogy közvetlen értesülése van a Népruházati Bizottságtól, mely szerint a jövőben folytatódólagosan nagyobb mennyiségű ruhák elkészítésére fog megbízást kapni. Mint tudom, — mondta Schatz — a szegedi hivatalnoki kar népjóléti bizottsága körülbelül 550 öltönyhöz való anyag és kellékek leadása iránt folyamodott. Hogy ezen csekély munka nem váltja ki bennünk azt az ambíciót, hogy ezért érdemes volna még csak be is rendezkedni, ezt — azt hiszem — fölösleges bővebben eszeleni. Lényeges az, hogy azon kis árukészletek, melyek még egyik-másik nagyobb szabócégnél léteznek, néhány hónapon belül teljesen kifognak, sem Ausztriából, sem a vámkülföldről semmiféle anyagot behoznunk nem lehet és teljesen a Népruházati Bizottságra leszünk utalva. Ezért kell szövetkezniünk, mert egy körülbelül 600 tagot számláló, szabóiparosokból álló szövetkezetet munka nélkül hagyni nem lehet. Kérésmiünknek sulya lesz, bárhova is fordulunk munkaalakmakért és erős a hitem, hogy munkát kapni fogunk. *Az értekezlet egyhangú lelkesedéssel és helyesléssel a szövetkezet megalakulását kívánja.* Látnom, hogy a t. értekezlet egyhangulag magáévá teszi a szövetkezet megalakítását. Az esetben, ha legalább is 500.000 korona alaptőkét összehozhatunk, úgy a szövetkezet kebelében árubeszerzési osztályt alakíthatunk. Engedjék meg, hogy erre vonatkozólag nézetemet kifejtsem. Amint a munkára teljes erőnkkel kell tömörülnünk, úgy kell minden erőnkkel odahatnunk, hogy az árubeszerzés is egységesen történjen. Mert ma áru abszolút nem kapható, mindezek dacára fel kell készülniünk és minden alkalmat megragadnunk, ha valamelyes szabad áru megvételre kínálkozik, hogy azt meg is szerezhessük. Legalább 6—8 év mulik el, míg utazóügynökök által ismét árut fognak megvételre ajánlani. Nekünk kötelességünk lesz a közeljövőben az árukat felkutatni és azokat megvásárolni. Ehhez pedig a kisiparos hozzá nem férhetne. Részben nem tudja a forrásokat, részben nem áll elegendő tőke rendelkezésére. Hogy ez keresztülvihető legyen, úgy vélem a kérdést leghelyesebben megoldani, ha 100 koronáértékű részvényeket bocsájtsunk ki, — ami által mindenkinek módot nyújtunk, hogy áruját általunk beszerezhesse. Ezen részvények összegét két részletben kell befizetni és pedig felét március 1-én, másik felét július 1-én. Kivételt képeznek az aktív munkások, kik a részvény-összegnek 20 százalékát tartoznak március 15-ig befizetni, a fennmaradó 80 százalékot, munkateljesítményeikből december 31-ig, tetszés szerinti részletekben törleszthetik. Újólág tartozom annak kijelentésével, hogy e beszerzési osztály csakis azon esetben létesülhet, ha ezen célra az 500.000 korona lejegyeztetik és befizetetik. Kamatvesztéség senkinek sem lesz, mert az egyesek által befizetett összegek gyümölcsözőleg lesznek a takarékpénztárban

elhelyezve. Méltóztassék ezen dolog felől behatóan gondolkodni és szíveskedjenek saját jólfelfogott érdekükben, anyagi viszonyaikhoz képest, részvényeket jegyezni.

Uj. *Abrahám Mátyás* úgy a saját, mint szaktársai nevében *örömmel csatlakozik a mozgalomhoz* és elismerését fejezi ki az intéző bizottságnak azért, hogy a válaszfalat, mely a munkaadó és munkás között eddig fennállott, ledöntötte. Látja ezt abban, hogy a munkásokat ezen szövetkezetből kizárni nem akarja, sőt kívánja, hogy minden munkás tagja legyen és ezt lehetővé teszi azáltal, hogy a részvények fizetésére nézve a munkásoknak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtja. Kéri úgy a jelen-, mint a távollévő szaktársakat, hogy jegyzzék mindenki annyi részvényt, amennyit anyagi viszonyai megengedik.

Schwarz Manó a munkások részéről keletkezhető félreértések elkerülése végett szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a Népruházati Bizottság részéről szövetkezetünknek kiutalandó munkák utáni keresetből, az ugynevezett nagyobb iparosok (üzlettulajdonosok) maguknak haszonrészt nem kívánnak, bár ebben a munkában teljes erejükkel közreműködni fognak. Így tehát a munkásoknak nemcsak az előirt munkadíjakat fogják kifizetni, hanem a költségek és dologi kiadások után fenmaradó tiszta nyereséget is részükre engedik át, természetesen mindenkinek a teljesített munka arányában.

Szegő Árpád az árubeszerzési osztály által nyújtható előnyökről kíván szólni. Nagy hátrányára volt a kisiparosnak, hogy az árut nagyobb cégeknél csak végekben

szerezhetette be, holott egyes cikkekben csak kisebb mennyiségre lett volna szüksége. Így előállt az az eset, hogy fizetési kötelezettsége hamarabb következett be, mint az egyébként történt volna, ami romlásba sodorta. Ezen szövetkezetnél minden egyes iparos annyi anyagot vásárolhat, amennyire éppen csak szüksége van, ami által a raktár túlhalmozás megszűnt. A tömeges vásárlás következtében természetesen olcsóbb árak éretnek el s így minden kisiparos mindennapi szükségletét olcsóbb árban fedezheti, ami abba a kellemes helyzetbe juttatja, hogy vevőközönségét is jóval olcsóbb árak mellett tudja kiszolgálni. Reméli tehát, hogy minden egyes kisiparos jólfelfogott önértékében hozzá fog járulni az ehhez szükséges forgótőke előteremtéséhez.

Szakáll József elnök a szövetkezetet megalakultnak jelenti ki és bejelenti, hogy az igazgatóság és felügyelő bizottságba a következők vannak javaslatba hozva. Igazgatóság: *Schwarz Manó, Szakáll József, Schatz Izso, Szegő Árpád, Bózsó János, Fazekas Gyula, Uj. Abrahám Mátyás, Abonyi Mihály, Török István, Kelemen Dezső, Weber Mátyás.* Felügyelő bizottság: *Colity Lajos, Fridrich József, Dém Péter, Frekot Tamás, Dékány Pál, Steiner Lajos és Bodnár János.*

Az értekezlet az igazgatóság és felügyelő bizottság névsorát egyhangulag elfogadta.

Szakáll József felkéri a szövetkezetet, hogy amennyiben még az igazgatóság és felügyelő bizottság kibővítését szükségesnek látják, erre vonatkozólag tegyék meg előterjesztésüket. Ezek után felhívta a jelenvoltakat a részvények jegyzésére, ami rövid félórán belül 100.000 koronán felüli összeget eredményezett.

A Lloyd félszázados fennállásának ünnepe.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi Lloyd-társulat vezetősége a háborus viszonyokhoz mért szerény keretek között kívánta megünnepelni fennállásának félszázados jubileumát. Az ünnepség programját ehhez képest a következőkben állapította meg: megíratta és kiadatta a társulat történetét és vasárnap diszkozyulást tartott. A közgyűlésen méltatták egyúttal a mostani elnöknek, *Obláth Lipótnak* érdemeit is, aki 25 éve áll az egyesület élén. Az emelkedett hangulatu diszkozyulésen megjelent a város hatóságának képviselőitében dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester, kivüle dr. *Végman Ferenc*, dr. *Obláth Dezső* ügyvéd Budapestről, *Obláth Béni* és leánya Aradról, *Reiner Mór* és neje, *Vajda Sándorné* és a Lloyd tagjai közül igen számosan.

Az ülést *Obláth Lipót* elnök nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy a Lloyd-társulat 50 éves fennállásának ünnepe a legkezebben dokumentálja azt, hogy a társulat nemcsak Szeged város, hanem a távoli környék gazdasági fejlődése tekintetében betöltötte hivatását. Üdvözlí *Somogyi Szilvesztert*, aki megjelenésével a diszkozyulést megtisztelte, ugyszintén az összes vendégeket és a társulat tagjait. Ezután folkerte *Vermes Zsigmond* társulati titkárt a jegyzőkönyv vezetésére, majd dr. *Tonelli Sándor*t, hogy ismertesse vázlatosan a Lloyd 50 éves történetét.

Tonelli Sándor annak vázolásával kezdte, hogy mily nagy küzdelmet kellett a Lloydnek kifejteni Budapest ama törekvésével szemben, hogy az egész gabonakereskedelmet a fővárosban központosítsa. Utalt arra a nagyarányu agitációra, amelyet a társulat a Baja-Báttaszéki hid, illetve vasutvonal elkészítése érdekében kifejtett. Hivatkozott arra, hogy alakult egy olyan testület, amely összekapcsolta a kereskedőket és gazdasági világot, ebbe belekapcsolódott az áru és értékcsarnok révén bizonyos üzleti élet teremtése és ezt a társulat kiegészítette választott bírósági intézmény létesítésével. A társulat országos vonatkozásu kérdések-

ben leadta votumát, közgazdasági kérdésekben, vasuti, hajózási, forgalmi és közlekedésügyi téren állást foglalt azok megjavítása érdekében. Rámutatott, hogy a társulat 50 éves fennállásának első felében Szeged terménykereskedelme dominált, Szeged Délmagyarország legelőkelőbb gabonapiaca lett és nagyarányu fakeskedelemre tett szert. Rámutatott a társulat ama törekvésére, hogy a háboru után nemcsak Szegednek, de az egész nemzetnek is szolgáljatokat fog a Lloyd tenni. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy megnyugvással tekinthetünk Szeged kereskedelmének jövője elé.

Ezután *Bokor Adolf* választmányi tag őszinte sajnálattal emlékezett meg *Weiner Miksa* társulati igazgatóról, akinek program szerint az üdvözlő beszédet kellett volna tartania, azonban ágyban fekvő beteg. Megemlékezik arról, hogy *Obláth* mindenkor megerősítője, támogatója volt a kereskedelemnek, iparnak. *Obláth* a szegedi közéletben egyike a zászlóvivőknek. Nemcsak elnöki működése alatt, hanem azon kívül is közgazdasági életünknek számottevő munkás tagja és a kötelességét mindenben, mindenkör önzetlenül, hiven teljesítette. Ez jellemzi egész ténykedését. Féltő gonddal őrzi a Lloyd érdekeit, szeretiük, tiszteljük és mély-ségesen ragaszkodunk személvéhez.

Ezután a megadott jelre lehullott a lepel és látható lett *Obláth Lipót* művészi kivitelű arcképfestménye, amelyet *Nyilassy Sándor* készített. *Bokor* beszédét annak az óhajának kifejezésével végezte, legyen a portré ebben a helyiségben az önzetlen közéleti munkásság megbecsülésének a szimbóluma.

A szívhezszóló, közvetlen hangu üdvözlő beszéd alatt hosszasan ünnepelték *Obláthot*, aki mély meghatottsággal mondott köszönetet. A polgártársai részéről jött megbecsülést — mondta — élete legszebb jutalmának tekintti.

Ezután *Somogyi Szilveszter* polgármester mondott beszédet, mely a következő: